

НАПРЯМ 4. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Бразілій Наталія Миколаївна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, аналізу і оподаткування;*

Пастернак Ярослава Павлівна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, аналізу і оподаткування,
Черкаський державний технологічний університет*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-367-8-21>

ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ОБЛІКУ У ВИКОНАННІ ЗАВДАНЬ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний етап функціонування держави, суспільства в умовах воєнного стану характеризується суттєвими змінами в економічній та соціальній сферах. Сформовані умови висувають все більше вимог до суб'єктів господарювання, перегляду пріоритетних цілей, їх орієнтацію не лише на отримання максимального прибутку, а також на надання допомоги матеріального і соціального характеру працівникам, суспільству та державі. Саме тому кожне підприємство приймає рішення щодо впровадження заходів здійснення соціально відповідальної діяльності та ведення соціального обліку, як необхідної складової стратегічного розвитку і забезпечення конкурентоспроможності.

Соціально відповідальна діяльність підприємства орієнтована на поєднання економічних інтересів підприємства і соціальних потреб працівників, суспільства, навколишнього середовища і держави в цілому. Своєчасне, достовірне та повне інформування зацікавлених осіб про соціально відповідальну діяльність суб'єкта господарювання забезпечує соціальний облік, який призначений для вирішення питань, пов'язаних з соціальними і екологічними

наслідками діяльності суб'єктів господарювання в усіх їх проявах та наданням інформації про виконання соціальних програм, формуванням нефінансової звітності, а найважливішим його орієнтиром слугують соціальні пріоритети підприємства згідно з наявною соціальною політикою [1].

Передумовами ведення соціального обліку є необхідність встановлення комунікації із зацікавленими особами щодо соціальних заходів підприємства шляхом відображення та оприлюднення відповідної інформації у звітах про соціальну діяльність з метою забезпечення сталого розвитку соціально відповідальних підприємств.

Соціальні політика і соціальний облік мають бути інструментом для виконання завдань соціально відповідальної діяльності, спрямованих на:

- внутрішнє середовище підприємства: створення безпечних і сприятливих умов праці; стабільність і соціальна значимість заробітної плати, забезпечення належного рівня її оплати; додаткове медичне і соціальне страхування працівників; реалізація соціальних проєктів; формування здорового психологічного клімату в колективі; дотримання прав працівників у сфері соціально-трудова відносин; підвищення освітнього рівня та професійного розвитку персоналу через проведення тренінгів, стажування, програми підготовки і підвищення кваліфікації; надання допомоги працівникам в критичних ситуаціях;

- зовнішнє середовище підприємства: спонсорство та благодійність; охорона навколишнього середовища; взаємодія з органами місцевої громади та влади; участь у розвитку місцевих громад; охорона здоров'я; освітні, культурні та мистецькі проєкти; відповідальність перед споживачами (виробництво якісної продукції, послуг); готовність брати участь в кризових ситуаціях, зокрема, пов'язаних з війною: допомога армії, надання гуманітарної допомоги населенню, евакуація та розміщення людей з районів бойових дій, підтримка медичних закладів, організація сховищ для працівників та громад [2; 3].

Реалізація соціального обліку здійснюється через:

- формування та відображення інформації про соціальні заходи в первинних документах, облікових регістрах, формах соціальної звітності;

- проведення регулювання, планування, контролю та аналізу соціальних заходів;

- оцінку внутрішніх (визначення рівня прибутковості, економічних вигод) та зовнішніх (ефективність використання фінансового, соціального, природного капіталів) результатів соціально відповідальної діяльності.

Досягнення цілей соціально відповідальної діяльності посилює вплив підприємства на суспільство, а економічний ефект укрупнюється із соціальними вигодами, що збільшує зацікавленість суб'єкта господарювання робити свій внесок у вирішення соціальних проблем, актуальних для місцевої громади, регіону, держави.

Отже, виконання завдань соціально відповідальної діяльності реалізується шляхом впровадження, організації та ведення соціального обліку, що дозволяє підвищити ефективність господарювання сучасних підприємств та забезпечує підтримку їх конкурентних переваг у довгостроковій перспективі.

Список використаної літератури:

1. Руденко О.В., Кондратюк О.М., Горева А.С. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність, обліковий аспект та нефінансова звітність. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8385> (дата звернення: 17.04.2024).

2. Пацула О.І. Соціальна відповідальність суб'єктів господарювання: обліково-аналітичний аспект. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 1. С. 52–58.

3. Воронько-Невіднича Т.В., Помаз О.М., Васильєва Ю.А., Коваленко Г.О. Аспекти корпоративної соціальної відповідальності підприємства, що сприяють формуванню його іміджу. *Modern Economics*. 2020. № 24. С. 45–49.